

oproepen

Kemphanen met kleurmerken

In 'Het Vogeljaar' 39 (1) : 28 werd door Gerrit Gerritsen een oproep geplaatst om te letten op geverfde Kemphanen (antwoordnummer 3134, 8000 WB Zwolle).

Nu ontvingen wij een andere oproep om op geverfde Kemphanen te letten door een onderzoeker die geheel onafhankelijk werkt van het onderzoek waarover Gerritsen schrijft. Het betreft hier Kemphanen die in januari 1991 in de Delta van Senegal zijn voorzien van een kleurmerk. Dit onderzoek heeft eveneens tot doel gegevens te verzamelen over trekroutes en pleisterplaatsen tijdens de voorjaartrek. Het merken bestond uit het kleuren in oranjeachtig geel van de buik en de onderstaartdekveren en het aanbrengen van kleurringen. Waarnemingen van deze geverfde en gemerkte Kemphanen gelieve men te melden aan de Franse ringcentrale of aan de onderzoeker waarvan de adressen hieronder zijn vermeld.

■ Centre d'Etude et de Recherche appliquée oiseaux d'eau (CRBPO), 55 rue de Buffon, F-75005 Paris, Frankrijk of Bertrand Trolliet, ONC, Chanteloup, F-85340 Ile d'Olonne, Frankrijk.

Bruine Kiekendieven met vleugelmerken

In het kader van een populatie-onderzoek aan Bruine Kiekendieven worden sinds mei 1990 vleugelmerken aangebracht bij zowel broedvogels als nestjongen van deze soort in de Lauwersmeerpolder en Zuidelijk Flevoland. Dit betreft een samenwerkingsproject tussen Rijkswaterstaat, Directie Flevoland en de Rijksuniversiteit Groningen. Het onderzoek beoogt zo veel mogelijk informatie te verzamelen over de betekenis van grootschalige wetlands, zoals bovengenoemde gebieden, voor de Bruine Kiekendief. De vogels worden individueel gemerkt om plaatstrouw, dispersie- en migratiepatronen te kunnen onderzoeken. Hiervoor is de medewerking van zo veel mogelijk waarnemers onontbeerlijk. Ook is er nog weinig bekend over de

ontwikkeling van het adulte verenkleed, de leeftijd waarop Bruine Kiekendieven beginnen aan de voortplanting, en in hoeverre ze hierbij terugkeren naar hun geboorteplaats dan wel zich vestigen in andere gebieden. Dus ook aanvullende informatie over waargenomen individuen, zoals 'broedvogel', 'overzomerend', 'doortrekken', wel of geen slagpenrui enzovoort wordt zeer op prijs gesteld.

In het figuur wordt een voorbeeld van de merk-methode gegeven. De gebruikte kleuren zijn (1) wit, (2) geel, (3) rood, (4) oranje, (5) blauw en (6) (licht)groen. Dit voorbeeld wordt als volgt genoteerd: wit rood/geel blauw, en dit is een ander exemplaar dan bijvoorbeeld rood wit/geel blauw! Om een individu te kunnen identificeren moet de exacte plaats van iedere kleur bekend zijn. Ook is twee keer de zelfde kleur aan het zelfde vleugelmerk mogelijk, bijvoorbeeld wit/blauw groen. Als u de merken niet volledig hebt kunnen aflezen, wordt uw melding toch op prijs gesteld. Het feit dat er ergens een gemerkte kiekendief is waargenomen, is op zich al waardevolle informatie. U krijgt bericht over datum, plaats en leeftijd waarop het door u waargenomen individu werd gemerkt, alsmede van eventuele eerder meldingen. Waarnemingen kan men naar onderstaand adres zenden.

■ C. Dijkstra, Zoologisch Laboratorium RUG, postbus 14, 9750 AA Haren (Gr.), of naar M. Zijlstra, RWS Dir. Flevoland, postbus 600, 8200 AP Lelystad.

Broedvogelgegevens Drenthe 1980 - 1991 gevraagd

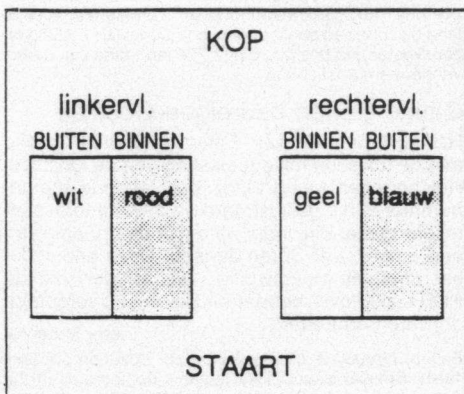
Het is inmiddels negen jaar geleden dat het bekende boek 'Vogels van Drenthe' is verschenen. Samen met de Provincie Drenthe en Sovon is de Werkgroep Avifauna Drenthe (WAD) van plan om te streven naar een nieuwe publikatie met de voorlopige titel 'Broedvogels van Drenthe 1978-1991'.

Uiteraard zal gebruik gaan worden gemaakt van gegevens van provincie en Sovon, maar als WAD hebben wij het vermoeden dat er ook nog het één en ander in de waarnemboekjes staat. Wij zijn vooral geïnteresseerd in tijdreeksen (voor zover niet doorgegeven!). Deze kunnen betrekking hebben op complete gebiedsinventarisaties of op een enkele soort in een gebied. Daarnaast zijn wij geïnteresseerd in de verspreidingsgegevens van een 37tal geselecteerde soorten. Doorgegeven van deze gegevens is simpel, namelijk op stippenkaart in combinatie met een invulformulier.

Mocht u gegevens over de Drentse broedvogels hebben, meldt dan bij ons uw waarnemgebied en wij sturen u kaartjes en bijbehorende formulieren met de lijst van 37 soorten.

Reacties kunnen gestuurd worden naar onderstaand adres.

■ Yzaak de Vries, antwoordnummer 103, 9750 WX Haren, (een postzegel is niet nodig).

Voorbeeld merkmethode, vogel van bovenaf gezien.

Invasie Grote Kruisbek in Nederland

In het najaar en de winter van 1982/83 vond er in Noordwest-Europa een omvangrijke invasie plaats van de Grote Kruisbek *Loxia pytyopsittacus* (Dutch Birding 3 : 89-97, 1986). In totaal overwinterden er naar schatting 230 vogels, waarvan het merendeel verbleef in de bossen langs de kust van Noord-Holland.

In het najaar van 1990 beleefde Nederland opnieuw een invasie die bovendien groter lijkt te zijn dan de vorige. De eerste Grote Kruisbekken werden al in de zomer en het vroege najaar gemeld maar pas in oktober verschenen er groepjes. Deze meldingen kwamen voornamelijk uit de kuststreken maar naarmate de invasie vorderde verschenen er ook groepen in het binnenland. Vooral op de Veluwe werden veel vogels gezien. Deze verbleven daar de gehele winter, in tegenstelling tot Kruisbekken *Loxia curvirostra* die al in de zomer in grote aantallen waren doorgetrokken. De Grote Kruisbekken op de Veluwe lijken een sterke voorkeur te hebben voor grote oppervlakten grove denbossen grenzend aan heidegebieden. Op sommige plaatsen verbleven groepen van 35-50 exemplaren (Deelerwoud, Imbosch, Worth-Rhederzand). Voor het zuidelijke deel van de Veluwe geven lokale vogelwachters een ruwe schatting van 750 tot 1000 individuen. Op de Noord-Veluwe werden circa 200 exemplaren gemeld. Een zelfde aantal verbleef in de duinstreek.

Om een goed overzicht te krijgen van deze omvangrijke invasie, wordt iedereen die over gegevens beschikt vriendelijk verzocht deze op te sturen aan een der onderstaande adressen.

■ Bert de Bruin, Albertine Agnesplein 8a, 9717 EV Groningen, Ruud van Dongen, Albertusstraat 4, 5261 AD Vught.

Aalscholvers met kleurringen uit de Oostvaardersplassen

Sinds 1983 worden in de aalscholverkolonie van de Oostvaardersplassen jaarlijks circa 200 jonge Aalscholvers met kleurringen gemerkt (zie ook Limosa 61 : 57-60). Deze vogels dragen een witte of een gele ring aan de ene poot en een metalen ring aan de andere poot. De inscripties bestaan uit twee zwarte letters, die van onder naar boven moeten worden gelezen. Bij ringcombinaties uit de periode 1987-1990 zijn deze letters gescheiden door een zwarte band. Hierdoor kan soms de indruk worden gewekt dat er twee kleurringen zijn gebruikt. Met ingang van 1991 worden vogels geringd met een witte of gele ring waarop een letter-cijfer/cijfer-letter combinatie is aangebracht (bijvoorbeeld A2/2A). Ook deze ringen dienen van onder naar boven te worden gelezen. In een later stadium zal ook hier een band als scheiding tussen de beide inscripties worden gebruikt. Waarnemingen van Aalscholvers met bovenstaande ringcombinaties worden met belangstelling tegemoet gezien op onderstaand adres. Alle melders ontvangen bericht omtrent de ringgegevens en de levenswandel van de door hun afgelezen Aalscholvers.

■ Kees Koffijberg, Rijkswaterstaat directie Flevoland, postbus 600, 8200 AP Lelystad.

Gemerkte Kolganzen uit Taimyr

In de zomers van 1989 en 1990 zijn ruiende Kolganzen op het Taimyr-schiereiland in Noord-Siberië op verschillende wijzen gemerkt. In juli 1989 werden door Johan Mooij (WWF-Duitsland) binnen het kader van een Westduits-Russische expeditie bij het Taimyr-meer (74°10' NB, 99°50' OL) 92 Kolganzen geringd met een 3 cm hoge, rode ring om de linkerpoot en een metalen ring rechts. Hiervan is er de afgelopen winter één bij Sondel in Lemsterland waargenomen door Trinus Haitjema, één geschoten in het zuiden van de USSR bij Stavropol (46°00' NB, 43°23' OL) en één geschoten bij Konya (38°21' NB, 31°25' OL) in Turkije. In augustus 1989 ringde de zelfde expeditie 72 Kolganzen langs de Malaja Logata (73°24' NB, 98°30' OL) met een rode ring rechts en een metalen ring links. Hiervan zijn twee terugmeldingen: één bij Adbazar (51°48' NB, 68°20' OL) in Kazachstan geschoten vogel en één zichtwaarneming in Slimbridge aan de Engelse westkust!

In 1990 zijn eveneens bij het Taimyr-meer door Igor O. Kostin (Central Research Laboratory for Game Management and Nature Reserves in Moskou) op 25 juli 134 Kolganzen gemerkt met een witte halsband waarop in zwart een individuele code van drie cijfers is gegraveerd. Iets westelijker op het Taimyr-schiereiland werden door het RIN binnen het kader van een Nederlands-Westduits-Russische expeditie in de delta van de Piassina (74°07' NB, 86°50' OL) op 21 juli 34 ruiende Kolganzen gemerkt met een 3 cm hoge, groene ring om de éne poot en een metalen ring om de andere.

U wordt verzocht waarnemingen van dergelijke gemerkte Kolganzen op te sturen naar onderstaand adres.

■ Rijksinstituut voor Natuurbeheer (RIN), Kemperbergerweg 67, 6816 RM Arnhem, ter attentie van Bart Ebinger.

Trekwaarnemers in de Pyreneeën gevraagd

Eik jaar worden er op de bergpassen Orgambideska (ook wel gespeld: Organbidexka), Lindux en Lizarrieta in het departement Pyrenées-Atlantiques en Eyne in het departement Pyrenées-Orientales van juli tot in november trekvogeltellingen gehouden. Er worden jaarlijks enorm veel trekvogels waargenomen in een machtig mooi landschap. In 1990 kwamen er veel vele duizenden mensen om naar de trekvogels te kijken.

Op elke waarnemingspost zijn gedurende die periode minstens vier personen nodig om tellingen te verrichten. Sommigen komen enkele dagen tellen, anderen brengen er enkele weken door. Zowel vogelliefhebbers met veel als weinig ervaring zijn welkom. Hier krijgt men in elk geval meer ervaring en tevens de gelegenheid met anderen ervaringen uit te wisselen. Dit alles met het doel de trekvogels beter te beschermen. 'Het Vogeljaar' steunt 'Orgambideska Col Libre' al vanaf het eerste uur.

Nadere inlichtingen bij Organbidexka col libre (OCL), F-64190 Jasses, Frankrijk, telefoon 59 662 095 of na 15 juli: Organbidexka col libre, F-64560 Larrau.

veldwaarnemingen CLXVII